

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastruktur-
departementet

Uppdrag att utreda regler för A-traktorer

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Åklagarmyndigheten tillstyrker de föreslagna ändringarna i trafikförordningen, körkortslagen samt lagen om utbildning till förare av mopeder, snöskotrar och terränghjulingar under förutsättning att det gällande regelverket avseende A-traktorer i nuvarande eller modifierad form består.

Åklagarmyndigheten har därutöver en rad synpunkter i anledning av rapporten och även på vissa andra förslag som ges i denna.

Normgivningen kring A-traktorer

A-traktorer är inte i sig definierade i lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner eller förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner. Däremot faller de in under definitionen traktor a enligt lagen och även definitionen jordbruks- och skogsbruktstraktor enligt förordningen. Definitionen av en traktor enligt såväl lag som förordning inskränks i mycket väsentliga avseenden genom krav som ställs upp i Vägverkets föreskrifter (VVF 2003:19) om bil ombyggd till traktor samt bil ombyggd till motorredskap klass II, fortsättningsvis VVFS 2003:19. Dessa föreskrifter är meddelade med stöd av bemyndiganden i fordonslagen (2002:574) och fordonsförordningen (2009:211). Får en traktor användas för passagerarbefordran utan inskränkning av antal passagerarplatser (2 § lagen resp. förordningen om vägtrafikdefinitioner) eller är antalet passagerarplatser inskränkt (4 kap. 36 § VVFS 2003:19)? Får en traktor användas för befordran av gods (2 § lagen resp. förordningen om vägtrafikdefinitioner) eller är denna möjlighet utesluten (4 kap. 36 § VVFS 2003:19)?

Det kan enligt Åklagarmyndighetens bedömning ifrågasättas ur ett normgivningsperspektiv om föreskrifter som meddelats med stöd av bemyndiganden i lag och/eller förordning kan inskränka den definition som ges i lagen och förordningen om vägtrafikdefinitioner. Frågan om avvikelser från

VVFS 2013:19 om A-traktorers konstruktion, som innebär att gods eller personer kan transporteras i fordonet, ska anses medföra att fordonet rättsligt sett är att klassificera som ursprungsfordonet är för närvarande föremål för prövning i Högsta domstolen (mål nr B 8084-22). Riksåklagarens svars-skrivelse i målet bifogas. I det fortsatta arbetet bör de regler som styr A-traktorerna ses över och förtydligas så att ingen tvekan råder kring normgivningen.

Stämmer den svenska tillämpning av tredje körkortsdirektivet överens med unionsrätten?

Inledningsvis kan konstateras att tredje körkortsdirektivet¹ endast undantar skogs- och jordbrukstraktorer från direktivets krav på körkort. I körkortslagen undantas samtliga typer av traktorer från krav på harmoniserade behörigheter. En fråga som inställer sig är om detta är en direktivkonform implementering.

Vidare framgår tydligt av kapitel 6 i rapporten att den svenska A-traktorn är svår att förena med unionsrätten. Det torde vara en tidsfråga innan regelverket kommer att behöva förändras. Det är då rimligt att så sker på svenskt initiativ.

Besiktning

Det kan konstateras att det vid återkommande besiktning idag inte finns något kontrollprogram för A-traktorer; istället ska kontrollprogrammet för personbil användas i tillämpliga delar. Med hänsyn tagen till den kraftiga ökningen av antalet A-traktorer bör ett för fordonstypen anpassat kontrollprogram tas fram för att dels kunna kontrollera relevanta krav dels stärka rättssäkerheten i besiktningssituationen. Att ett kontrollprogram ska användas endast i tillämpliga delar öppnar för godtyckliga bedömningar. Transportstyrelsen bör ges i uppdrag att utarbeta ett sådant särskilt kontrollprogram.

Övrigt

En närliggande fråga är det undantag för kortare färd mellan gårds ägor m.m. som finns i 2 kap. 2 § körkortslagen. Detta undantag har sannolikt tillkommit i en tid då en gårds ägor låg mer koncentrerade. I dagens moderna jordbruk kan olika delar av en gårds ägor ligga mycket utspridda. Det kan också ifrågasättas om inte undantaget för att ta sig till en och från en arbetsplats är otidsenligt. Det finns enligt Åklagarmyndighetens uppfattning anledning att, i annat sammanhang, omvärdera behovet av dessa undantag och modernisera lagstiftningen i denna del.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort.

Detta yttrande har beslutats av chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Lennart Guné, efter föredragning av kammaråklagaren Johan Bülow. I den slutliga handläggningen av ärendet har också överåklagaren Mikael Björk deltagit.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Lennart Guné

Johan Bülow

Bilaga
Svarsskrivelse AMR-281-23

Kopia till
Kommunikationsavdelningen
Rättschefen
Biblioteket